

VLECHTWERK UIT WILG, KWEKEN VAN WILG EN FIJN SCHEENWERK!

/ - Jeanny Bouwen aan de slag in haar atelier

Wilg is een zachte, soepele houtsoort, die door de eeuwen heen wordt gezien als een dankbaar materiaal om te gebruiken voor verschillende doeleinden. Als mandenvlechters werken wij met de éénjarige twijgen. De wilg wordt gekweekt rond onze werkplaats en wij verwerken ze tot gebruiksvriendelijke manden.

Een **mand** uit wilg is een voorbeeld van technische hoogstand. Het toont hoe je door afwisseling van de juiste techniek per onderdeel een sterk en waardevol product kan creëren. Je hebt enkel een goede wilgsoort, een mes, snoeischaar, mandenmaker priem en slagijzer nodig!

Wilgenteelt

Wij zorgen dat onze manden een ecologisch waardevol product zijn. Daarom kweken wij onze eigen wilg, zonder enige vorm van sproeimiddelen. Ook de oogst en verwerking gebeurt volledig handmatig.

Wij telen vier verschillende soorten die bij het indrogen een warme kleurnuance geven. De eenjarige twijgen worden gesnoeid in de winter als het blad gevallen is. Daarna volgen vele sorteerdagen. We sorteren op bruikbaarheid, dikte, lengte en zorgen dat elke soort zorgvuldig samen blijft. De gesorteerde bossen gaan dan op de droogzolder. Het drogen zorgt voor de natuurlijke krimp van het hout. Als we dan willen gaan vlechten ga ik uitsorteren per mand en dit gaat dan voor twee weken in de weekbak.

Een deel van de twijgen wordt ook **geschild**. Dit gebeurt in het voorjaar als de sapstroom terug op gang gekomen is. Hierbij gebruiken we een vilijzer. Wit materiaal wordt nog deels aangekocht. Alleen voor het fijnscheenwerk schillen we alles zelf. Ook geschilde twijg wordt gekweekt voor je gaat verwerken. De weektijd is veel korter dan bij ongeschild materiaal. Na het weken van het materiaal kan een mand vorm krijgen!

Mijn interesse in dit ambacht onstond in de zoektocht naar een avondontspanning op onze oude hoeve. In 2000 vlocht ik **mijn eerste mandje** vanuit een boek dat ik vond in de bibliotheek. Dat lukte maar matig. In onze buurt was er destijds een hoeve met twee broers, kranige tachtigers. Zij vlochten in de winter hun eigen mand voor bieten en aadappelen. Ik ging bij hen aankloppen en zette zo mijn eerste stappen in de mandenmakerij. Van in het begin was ik gebeten door het materiaal en ging al snel op zoek naar het echte vakmanschap. Jan De Vos en José Schilder van mandenmakerij 'de Mythe' brachten mij dit vakmanschap bij, zowel op gebied van de ideale vlechtwilg kweken als de techniek van het vlechten. Ik heb tijdens al die jaren mijn kennis en vaardigheden steeds aangescherpt. Velen wakkerden mijn passie aan. In 2013 startte ik mijn eigen onderneming en opende Mandenmakerij 'de Ratelaar' haar deuren.

Het is al jaren duidelijk dat onze zoon deze passie deelt. Op zijn vijfde maakte hij zijn eerste eigen mand. Op zijn elfde vond hij zijn echte passie, tijdens een zomervlechtweek bij Esmé Hofman, het fijnscheenwerk. Vijf deelnames en evenveel enthousiasme later, bood zij aan hem in de leer tenemen. Zo volgden we samen een **tweejarige opleiding** bij haar (2019 tot 2021). Dit geeft een extra dimensie aan onze werkplaats.

Hier werken we met **schenen**. Deze verkrijgen we door een wilgentak te splijten in drie delen. Op een schaafbak worden deze van dikte en breedte geschaafd. Met de fijne strips die je dan verkrijgt maken we manden rond een houten mal, zoals een schoen rond een leest. Een arbeidsintensieve techniek die resulteert in pareltjes van manden. We dromen ervan om de toekomst samen verder uit te bouwen.

Onze mandenmakerij wil een geborgen plaats zijn voor wilg, mens en ambacht. Het is een warme plaats waar je wilg kan ruiken en voelen. Deze wilg nodigt je uit om je soepel op te stellen tegenover onze huidige consumptiemaatschappij. Wij zien het als onze missie om op deze manier, met veel respect voor de oude technieken, een transitie te maken naar de toekomst.

Inmiddels deel ik deze passie via mijn manden, workshops, demonstraties, in het open lucht museum Bokrijk,... en kan je bij ons terecht voor **restauratie**, **herstellingen** en maatwerk. Wij maken gebruiksvriendelijke manden van wieg tot graf en alles wat het ertussen ligt.

*Jeanny Bouwen en Jefke Geysels gingen in de leer bij Meester in het fijn Scheenwerk Esmé Hofman via een beurs van de Vlaamse overheid voor het doorgeven van vakmanschap in een meester-leerlingtraject.

INZENDER

<http://www.deratelaar.be>

LOCATIE

Mosselgoren 1
2440 Geel

THEMA

Ambacht, vakmanschap en techniek

TREFWOORD

[#ambacht](#) [#techniek](#) [#vakmanschap](#)
[#meester-leerling](#)